

do na poslopjih. Ubitih pa je bilo 6 vojakov in 6 židov; 6 je težko ranjenih.

V sredo, dne 4. oktobra ob 3. uri popoldne so razvili Italijani na trdnjavi „Sultanie“ italijansko zastavo, ki jo je pozdravilo brodogradništvo s strelji. Trdnjavo so zasedle stotnije, ki ostanejo pod varstvom ladij, ki so zasedle deloma v pristanišču, deloma malo oddaljene od razdejanj utrd.

Ko so zasedli italijanski mornarji trdnjavo Sultanie, so šli arabski domačini, ki pripadajo rodovom tripoliške okolice, na italijansko admiralsko ladijo in so izjavili, da se udajo. obenem so prosili, naj prenela obstreljevanje.

Izkrcali so se nadalje stotnije pomorščakov s topovi in strojnimi puškami, ki so zasedli mesto Tripolis, v trdnjavi Sultanie so pa pustili oddelek vojakov. Zasedanje se je izvršilo mirno, ne da bi bilo prišlo do kakega novega boja. Čete, ki so se izkrcale, so pod poveljstvom ladijskega kapitana Kagni. Admiral Borea D' Olmo je imenovan za oblastnika v Tripolisu.

Nemški konzul je sporočil italijanskemu admiralu, da niso bila vsled obstreljevanja poškodovana niti stanovanja Evropejcev niti se jim ni napravila kaka druga škoda.

Italijani zapuščajo Turčijo.

Turčija je poslala vsem zastopnikom evropskih velevalstvi naznanilo, v katerem izjavlja, da bo zaplenjeno vse italijansko blago. Na carinskih uradih so že začeli izvrševati ta ukaz.

Turški ministrski svet se je bavil tudi z vprašanjem, kakšno stališče naj se zavzame napram Italijanem, ki bivajo v Turčiji. Mladoturški odbor zahteva, naj se postopa z vso odločnostjo in naj se izžene Italijane iz Turčije. Vlada se še ni popolnoma odločila.

Mnogo nevarnejše je gibanje, ki se je pojavilo v vseh večjih turških mestih proti inozemcem. Središče tega gibanja je Solun, kjer Mladoturki neoprenoma hujskajo. S tem hočejo izzvati Mladoturki po boje tujcev, posebno Italijanov in kristjanov.

Turška vlada je 150 laškim ribičem zaplenila ladije in raztrgala zastave, tako, da so se morali vrniti ribiči v Italijo. — Turški ministrski svet je dne 8. t. m. ponoči sklenil, da morajo vsi Italijani turško cesarstvo zapustiti v treh dneh. Vrh tega je sklenil ministrski svet, začeti zoper laško blago carinsko vojsko s carino sto od sto.

Vojne priprave Turčije.

Na Turškem delajo neoprenoma priprave za varstvo obrežja. Svetilniki ob morju so ugašeni. V pristanišču Karburni je odposlano težko topništvo in vhod je ponoči zaprt za vse tuje ladije. Vojni minister je naročil vojnim zapovednikom v Solunu, Skoplju in Kosani, naj takoj odrede potrebno in storijo predloge za oskrbo živeža za 30.000 mož v Kosani, 50.000 mož v Skoplju in 100.000 mož v Solunu.

Boji med turškimi in italijanskimi vojnimi ladjami v Rdečem morju.

Dne 2. t. m. sta dve italijanski vojni ladji izstrelili v mesto Hoheide 21 granat. Ena teh granat je zadela in pogreznila čoln angleškega križarja „Guidhalli“, ki je usidran v pristanišču.

Trdnjava v Hodeidi in turška topničarka so dne 5. oktobra večkrat ustrelili na italijansko torpedovko „Aredusa“, ki opravlja v Rdečem morju stražo v varstvo italijanskih trgovinskih ladij. Kroglice niso zadale. „Aredusa“ je odvrnila ogenj in je turško topničarke pogreznila v morje.

Turki proti Lahom.

Turki so se umaknili iz Tripolisa brez boja ter čakajo Lahe 80 km za mestom. Novejša poročila trde, da jim hiti na pomoč 80.000 Arabcev, ki pridejo pomagat tudi iz francoskega Tunisa. Prednje čete arabske vojske štejejo 12.000 mož in stoje le 30 km za Tripolisom. Vsi so izborno oboroženi. Ko se Turki v Tripolisu pripravljajo za boj z orožjem, so pa doma v Evropi in Aziji začeli proti Lahom gospodarski boj. Povsod bojkotirajo laško blago, laške delavce odpušajo, laške šole zapirajo, laške trgovske ladje zaplenjajo. Gospodarski boj bo za Lahe še huji kot boj z orožjem.

Italijansko brodogradništvo v Jadranskem morju.

Dve italijanski torpedovki sta dne 8. oktobra pred pristaniščem San Giovanni de Medua ob albanški obali napadli turško jadralnico, ki je vozila koruzo v Prevezo. Turška baterija je streljala na torpedovki, in te sta odgovarjali s strelji, vendar pa torpedovki nista napravili nobene škode. Zunaj na odprtem morju pri Santi Mauri križarijo italijanske vojne ladje in nadzirajo vse trgovske ladje.

Nova bitka.

O bitki, ki se je vršila med laškim torpedovcem „Artigliere“ in turškimi trdnjavami pri Sv. Ivanu di Medua, se poročajo sledeče podrobnosti: Boj je trajal 40 minut. Lah pravijo, da so prizadeli Turkom velikanske izgube, števila mrtvih pa ne vedo. Poveljnik ladje „Biscaretti“ je bil od drobec granate ranjen na desni nogi, a ne nevarno. „Artigliere“ je poškodovan samo na dimnikih.

Boji v Tripolisu.

Iz Tripolisa poročajo, da se izkrcava italijansko vojaštvo ob tripolitanski obali le z velikimi težavami.

Med Italijani je vladala tolika zmedenost, da so streljale italijanske čete druga na drugo. Ponoči napadajo Italijane turški jezdeci, katerim so se pridružili tudi Arabci. V petek je prišlo baje ob 10. ponoči v Tripolitani do velike bitke. — Poroča se, da je italijansko brodogradništvo potopilo dve turški torpedovki.

Politični ogled.

— Dne 5. oktobra: Danes se je odprlo zasedanje državnega zbora. — Nižjeavstrijski deželni odbor in bivši državnozbornski poslanec dr. Gessmann je odložil svoje deželnoobdorniško mesto. — Na Portugalskem so se pojavile močne čete, ki hočejo zopet proglašiti kraljestvo. Poveljnik Konceiro se bori s 30.000 možmi pogumno proti republikanski armadi.

— Dne 6. oktobra: Socialni demokrat Njeguš je med govorom žida Adlerja ustrelil petkrat z revolverjem v državnem zboru na pravosodnega ministra, ne da bi ga zadela. — Ministra dr. Hochburgerja hočejo kandidirati za državnega poslanca v Gradcu, za mandat, ki ga je odložil Wastian. — V bosanskem saboru je prišlo do spora med posameznimi strankami radi sestave deželnega odbora. Srbi hočejo uganjati nekako obstrukcijo. — Francosko-nemški spor radi Maroka še vedno ni popolnoma poravnal.

— Dne 7. oktobra: Cesar je sprejel v avdienci ministrskega predsednika Gauča, vojnega ministra Auffenberga in skupnega finančnega ministra barona Buriana. — Hrvatska stranka prava, ki je po svojem programu izmed vseh hrvaških strank našli Slovenski ljudski Stranki najbližja, je zborovala od 4. do 7. oktobra v Zagrebu. Sklepalo se je o skupnem nastopanju in enotnem programu stranke prava. Udeležili so se zborovanja najodličnejši hrvaški politiki. — Vodja upornih čet, Konceiro, na Portugalskem, ki hočejo zopet proglašiti kraljevino, koraka zmago- nosno proti mestu Oporto. Pri teh četah sta navzoča tudi princeza Franc Jožef in Miguel Parma. — Za ruskega notranjega ministra je imenovan državni tajnik Makarow.

— Dne 8. oktobra: Državnozbornski klub nemških krščanskih poslancev je odklonil vstop štajerskega državnozbornskega poslanca Neunteufelna, ker isti noče opustiti svojega nastopa proti vodstvu stranke na Štajerskem. — Radi zaprtja čeških šol na Dunaju pretijo češki narodni socialci z obstrukcijo v državnem zboru. — V Petrogradu na Ruskem je bilo danes devet anarhistov obsojenih na smrt, 32 pa v prisilne delavnice. — Boji med republikanci in kraljevimi četami na Portugalskem trajajo dalje.

— Dne 9. oktobra: Cesar je sprejel ministra Stürgkha in dr. Hochburgerja, kateremu je čestital, da ga krogla socialnega demokrata Njeguša ni zadela. — Spravna pogajanja med Čehi in Nemci se bodo zopet nadaljevala. — Ogrski državni zbor bo razpuščen, ker manjšina uganja obstrukcijo. — Predsedstvo bosanskega sabora je bilo danes sprejeto od cesarja.

— Dne 10. oktobra: V današnji seji drž. zbora je ministrski predsednik Gauč odgovarjal na interpelacijo čeških poslancev radi zaprtja čeških šol na Dunaju. Rekel je, da se mora čuvati nemški značaj Dunaja, da pa bode skrbel, da dobijo češki otroci na Dunaju pouk v materinščini. — V narodno-gospodarskem odseku drž. zbora je bil v razpravi predlog dr. Kreka radi kartelov; bil je sprejet. — Manjšina v ogrskem državnem zboru obstruira dalje. — Kraljevske čete na Portugalskem so bile baje potisnjene nazaj.

Razne novice.

Iz srednješolske službe. Ravnatelj mariborske gimnazije profesor Glowacki je dobil daljši dopust. Nadomestuje ga profesor dr. Sorn. Kakor se sliši, se profesor Glowacki ne povrne več na svoje dosedanje mesto.

* **C. kr. državna obrtna šola v Ljubljani.** Kakor se nam poroča od poučene strani, se nova drž. obrtna šola v Ljubljani odprla dne 6. novembra. Ravnateljstvo bode v kratkem objavilo vse potrebne podatke o organizaciji zavoda, o sprejemnih pogojih in o pričetku vpisovanja.

* **Kmetom,** ki so naročili živino iz Češkega, se naznanja, da povzročajo priprave toliko dela, da se je cela zadeva zaradi tega precej zavlekla. Naročili so kmetje iz celega Štajerskega okroga 4000 glav živine. Ker bo treba za nakup te živine zelo mnogo denarja, glede dobave katerega se še vrše pogajanja, se je celja zadeva zakasnila. Opozarjamo vse kmete, ki so naročili živino, da se bo oziralo le na one, ki so podpisali rezervirani naznanilni poročke. Vse drugo se bo pismeno javilo.

* **Kam vodi socialna demokracija?** To nam najbolj jasno spričuje dogodek dne 5. t. m. v dunajski državni zbornici. Mlad socialni demokrat Njeguš je v svoji slepi socialno-demokratski strasti streljal na ministre in poslance. Če pomislimo, koliko in koliko mladih ljudi se v svoji zaslepljenosti drži socialne demokracije, ki so potem slepo udani hujskarijam rdečih voditeljev, se nam mora smiliti ta zapeljana mladina. Naša organizacija ne vzgojuje Njegušev, mi ne hujskamo naše mladine, naših pristašev, ampak v naših vrstah se dela za pošteno organizacijo. Naša mladinska organizacija ima vedno pred seboj cilj: Vo-

dimo mladino po potu poštenosti, s tem osrečimo njo in narod. Ravno pri socialni demokraciji se vidi, kam pripelje protikrščanski, brezverski duh. Stroukarske divje strasti izbruhnjejo vsled hujskanja, in ker je zamorjen vsak čut vere, z vso silo na dan, zato je prišlo do pouličnih pobojev na Dunaju, zato je streljal Njeguš na ministre in poslance.

* **Hujskanje** socialnih demokratov rodi sadove. Socialno-demokratska stranka je poleg liberalcev najhujsša nasprotnica kmečkega stanu, to je pokazala posebno letos v takozvani „druginjski“ hujskariji. Na shodih socialne demokracije in pri pouličnih nemirih so se slišali letos čestokrat kliči: „Doli s kmečkimi oderuhi!“, „Postreljati je treba te, ki nam delajo draginjo!“, „Živio prekucija!“ itd. In to hujskanje že rodi sadove. Kakor poročamo na uvodnem mestu, je socialni demokrat Njeguš, ki je bil gotovo nahujskan, ustrelil dne 5. oktobra v državnem zboru z revolverjem petkrat na ministre, a k sreči ni nobenega zadela. Takih sredstev se poslužujejo stranke, ki bi rade uničile kmeta! Slovensko kmečko in delavsko ljudstvo zapomni si posebno ob volitvah te „rdeče prijatelj!“

* **Rdeči delavski prijatelji!** Dne 5. septembra so pripeljali na dunajsko policijo vso onemoglo kočijažovo ženo Ano Muntuh, ki se je že štiri dni potikala po mestu in iskala stanovanja za svojo družino; a ni ga mogla dobiti, čeravno zasluži mož 30 K na teden. Nač nesrečo te družine so se zgražali vsi, najbolj pa socialisti, ki so vpili, da so seveda trdosrčni klerikalci krivi te bede. A kmalu so jo dobili po rdečem kljunu! Mož zgoraj omenjene žene je bil kočijaž v neki tovarni, kjer delajo sami socialistični mizarji. Ker ni bilo mogoče dobiti stanovanja, je prošil ravnatelja tovarne, naj mu dovoli hišno opravo spraviti začasno v prazno skladišče, kar je vodja dovolil. Takoj je bil pokoncu socialistični vodja Al. Dobek, ki je zahteval, da naj se spravi oprava iz tovarne. Ravnateljstvo se je udalo, in nesrečni družini so zmetali vso upravo na voz in jo odpeljali proč. Pri tem se je mnogo pohištva pokvarilo. Ko je žena to videla, je povedala rdečemu vodji par resnic v obraz. Radi tega je bil mož že drugo jutro odpuščen. Sedaj pa noben rdeči list ni zinil besedice. Taka je rdeča ljubezen do uboge delavca!

* **Tudi v Ameriki** je meso drago. Naši avstrijski socialni demokratje vpijejo venomer po tujem, posebno po ameriškem mesu. Od naše vlade zahtevajo z vso silo, naj dovoli uvažanje večje množine argentinskega mesa. Ti socialno-demokratski kričarji pa niti ne pomislijo, da je ameriškano meso le samo za nekaj vinarjev ceneje kot naše domače. V Ameriki je trgovina živine in mesa popolnoma v rokah petero velikih mesnih kartelov (združenih judovskih trgovcev). Ti karteli delujejo z velikanskim dobičkom: Kartel „Armour“ proda na leto za 1 milijardo 400 milijonov kron mesa, pri tej kupčiji ima čistega dobička 64.500.000 K; „Svist“ proda za 1 milijardo 307.000 milijonov kron in ima dobička 40 milijonov kron; „Morris“ proda za 625 milijonov kron, dobiček znaša 10 milijonov K; „Sulzberger“ proda za 500 milijonov K, dobiček 8 milijonov K; „Cudaly“ proda za 425 milijonov, dobiček znaša 6 milijonov kron na leto. Z drugimi besedami: mesni kartel ima letno okrog 115 milijonov kron čistega dobička! Zoper te oderuhe pa nimajo socialisti žal besede. In če se bo iz Argentini- je še več mesa uvažalo, se bodo kase teh judovskih kartelov še bolj polnile.

* **Služba božja** na izseljeniškem parniku. Ako se pomisli, da potuje vsako leto nad 300.000 oseb iz avstro-ogrske monarhije preko oceana, potem je vsakakor jasno, da je velikega pomena, ako se more avstrijskim katolikom za čas prevoza nuditi duhovna tolažba. Radi raznih težkoč doslej niso mogli potujoči duhovniki služiti na parnikih sv. maše tako, da bi ji mogli prisostvovati tudi potniki. Sedaj pa je dunajsko društvo sv. Rafaela pričelo pogajanja z izseljeniški-mi družbami, da se omogoči potnikom na parnikih, biti pri sv. maši. Najprej je na to pristal severonemški Lloyd v Bremenu, ki je nabavil več mašnih kovčkov ter naročil kapitanom, da preskrbe na parnikih dostojne prostore, kjer bi se lahko brale sv. maše in pridigovalo. Društvo sv. Rafaela je pridobilo za to stvar tudi avstrijsko parobrodno društvo „Avstro-Amerikana“, da se je odločila, napraviti na svojem velikem prekomorskem parniku „Cesar Franc Jožef I.“ oltar za sv. mašo. Nadalje namerava društvo sv. Rafaela nabaviti več mašnih kovčkov za uporabo onim duhovnikom, ki potujejo s parniki iz Trsta, ter je v to svrhu daroval dunajski nadškof 400 K.

* **Nemški Sulverein** šteje 2200 podružnic s 190 tisoč člani. Premožanje je znašalo leta 1910 1.008.919 kron in ne všteti Roseggerjevega sklada 2 milijonov kron. Večina tega denarja služi za raznarodovanje Čehov in Slovencev. Nemci imajo skoraj v vsakem večjem kraju podružnice Sulvereina, ki strastno delujejo za doseg svojih ciljev: nabirajo denar, prirejajo veselice, prodajajo različno društveno blago itd. Dan za dnevom se sliši, kako se Nemci spominjajo Sulvereina v oporokah. Vse to lahko storimo tudi Slovenci za našo Slov. Stražo. Saj se dobe pri naših trgovcih vžigalice „v korist obmejnemu Slovincem“, kava, milo, platno itd. Premožnejši Slovenci in Slovenke, posebno tisti brez otrok, pa se naj v oporokah spominjajo Slovenske Straže! Vsi na delo za rešitev naših obmejnih bratov!

* **Uvedba** meterske mere in vage v Bosni in Hercegovini. V teh dveh deželah je bila dosedaj še v veljavi stara turška mera in vaga, kakor pred letom 1878. Dunajski listi vedo poročati, da je od 1. oktobra naprej uvedena nova takozvana meterska mera in vaga.